

Is Zeeland te beperkt?

Verlag van het dertiende Zelandusdebat gehouden op zaterdag 1 april 2017 in Sluiskil

Opening

Henk Leunk heet allen welkom namens *Zelandus*. De titel van het debat luidt: Is Zeeland te beperkt? Het gaat over de uitvoering van het VN-verdrag voor mensen met een beperking. Het dertiende *Zelandusdebat* wordt geleid door Fini de Paauw en Patty van Belle.

Patty van Belle: *“Zojuist ontving ik van de LFB een boekje over het VN-verdrag voor mensen met een beperking. Het is een goed leesbaar en overzichtelijk boekje. Pas na negen jaar heeft Nederland het VN-verdrag geratificeerd.”*

Inleidingen

Alex de Vos: *“Vandaag proberen we een antwoord te vinden op de vraag of Zeeland te beperkt is. Wereldwijd is vastgesteld dat mensen met een beperking vaak worden buitengesloten, in armoede leven, uitgebuit worden, niet serieus genomen worden, enzovoorts. Het is frappant dat in een welvarend land als Nederland pas na jaren is overgegaan tot ratificatie van het VN-verdrag. Spontaan iets ondernemen zit er voor mensen met een beperking helaas niet in. Als ervaringsdeskundige stel ik vast dat er gelukkig al veel voorzieningen zijn, maar ik maak mij ook zorgen. Decentralisaties in het sociaal domein kunnen voor veel mensen verkeerd uitpakken. De CAO rond krijgen voor de sociale werkplaatsen had veel voeten in de aarde. Onwetendheid zorgt vaak voor onbegrip. Niet bij iedereen is een beperking direct zichtbaar. Mensen laten deelnemen aan de samenleving vergt veel inzet van ons allemaal.”*

“Onwetendheid zorgt vaak voor onbegrip”

Harry van der Maas: *“Als gedeputeerde ben ik verantwoordelijk voor het openbaar vervoer in Zeeland. Hoe inclusief is Zeeland? Wat zijn de opgaven waar wij voor*

staan? Ondanks een beperking toch onbezorgd kunnen reizen is het doel. Goede toegankelijkheid van het openbaar vervoer is daarbij noodzakelijk. Als provincie zijn we verantwoordelijk voor het busnetwerk en het scholierenvervoer. Met de haltetaxi blijven plaatsen waar geen regulier openbaar vervoer is toch bereikbaar. Vele vrijwilligers zijn werkzaam op de buurtbussen. Het van-deur-tot-deur-concept moet centraal staan. Er komen meer vormen van openbaar vervoer. De overheid moet innovatieve ideeën faciliteren. In november 2016 is een Statenvoorstel aangenomen om werk te maken van de toegankelijkheid van de bushaltes. Daar wordt in eerste instantie € 1 miljoen aan uitgegeven. In Zeeland gaan wij voor een inclusieve samenleving.”

Inclusie in het onderwijs

Amanda van Hertum: “Ik ben lid van de Jonge Socialisten. Ik ben ervaringsdeskundige als het aankomt op het onderwijs. Op het middelbaar beroepsonderwijs doen ze hun best om mensen met een beperking bij te staan. Veel studenten studeren echter nog steeds later af of stoppen voortijdig met het volgen van de studie. Op scholen zijn er vaak maar een beperkt aantal vertrouwenspersonen. Wanneer er geen klik is met de begeleider kun je niet bij iemand anders terecht. Maatwerk in het onderwijs is nodig.”

Karel Kerkhaert: “Ik ben coördinator bij de Zeeuwse Stichting Maatwerk. Dat is een verband van speciaal onderwijsinstellingen in Zeeland. Het passend onderwijs had tot doel om voortgezet onderwijs voor speciaal onderwijs te laten krimpen, maar dat is niet het geval. Het aantal thuiszitters is vrij groot en het aantal ontheffingen voor de leerplicht neemt toe. Passend onderwijs past dus nog niet. De doelgroep wordt onvoldoende herkend en erkend. Het bevreedt mij dat wanneer je beter kunt leren je langer onderwijs mag volgen. Wanneer je niet goed kunt leren is alles er op gericht om je zo snel mogelijk van school te krijgen.”

“Passend onderwijs past nog niet”

Laura Stroosnijder: “Ik ben leerkracht op de Franck van Borssseleschool. We geven graag les aan kinderen met een beperking, maar soms moet je in het belang van het kind toch afscheid van ze nemen en ze naar het speciaal onderwijs doorsturen. Als leerkrachten leren wij al doende. Inclusie in het basisonderwijs vereist maatwerk. In Scandinavië is het heel gewoon. Het [implementatieplan van Staatsecretaris Martin van Rijn \(PvdA\) voor het VN-verdrag voor mensen met een beperking](#) is enkele dagen geleden aan het parlement aangeboden en biedt handvaten.”

Jankees Dekker: “Ik ben directeur van het Regionaal Pedagogisch Centrum Zeeland (RPCZ). Wij zijn vooral gefocust op het basisonderwijs. Zelf ben ik in het speciaal basisonderwijs werkzaam geweest als leerkracht. Onderwijs in Zeeland is niet inclusief. Passend onderwijs is een poldermodel van wat we eigenlijk zouden willen.

Een echt statement om voor inclusie te gaan is nooit afgegeven. Scholen worden beoordeeld op hun resultaten. We meten aan de hand van gemiddelden. Zo bereik je geen inclusie. We zijn nog niet in staat om overal maatwerk te leveren. Klassen worden groter en dan kun je niet de vereiste aandacht geven aan kinderen met een beperking. Veel kinderen komen in de problemen wanneer zij naar het middelbaar onderwijs gaan, want daar is de begeleiding minder. In Oostenrijk, Engeland en Denemarken zijn goede voorbeelden van inclusief onderwijs te vinden. Zie je het kind of zie je de beperking?"

“Zie je het kind of zie je de beperking?”

Bob van Schuylenburch: “De uitdagingen voor passend onderwijs zijn groot. Alle kinderen moeten zich geborgen voelen in het regulier onderwijs. Helaas zie ik te vaak dat kinderen zich niet veilig voelen en thuis blijven zitten. In het voortgezet onderwijs is minder deskundigheid om met leerlingen met een beperking om te gaan dan in het basisonderwijs.”

Patty van Belle: “In Oostenrijk let de inspectie minder op de scores en meer op of de kinderen naar school gaan. Er staan daar twee leerkrachten in een klas van 25 leerlingen en alle kinderen krijgen de aandacht die zij nodig hebben.”

Mirjam Braspenning: “Ik ben van de Landelijke Federatie Belangenbehartiging / Belangenorganisatie door en voor mensen met een licht verstandelijke beperking (LFB). Wanneer jullie in begrijpelijker taal zouden willen spreken kunnen wij het beter volgen.”

Ary de Lig: “Jarenlang heb ik les gegeven aan dove kinderen. Ik geloof niet in passend en inclusief onderwijs. Je wilt het beste voor een kind en dat gaat niet door alle kinderen bij elkaar te zetten. De deskundigheid ontbreekt daarvoor. In de Achterhoek hebben ze een school voor speciaal onderwijs fysiek ondergebracht in het gebouw van een reguliere school.”

Piet de Nooijer: “Het moet toch mogelijk zijn om leerlingen met beperkingen op een gewone scholen te laten leren? Er is momenteel veel aandacht voor hele slimme kinderen. Geef die aandacht ook aan kinderen met een beperking. Er wordt teveel gewerkt vanuit leerprogramma’s. Kijk meer naar de kinderen. Daar is ook een bepaalde schaalgrote voor nodig.”

Amber Bindels: “Wij Staan Op! heeft gelobbyd voor de ratificatie van het VN-verdrag. Zelf heb ik op het speciaal onderwijs gezeten. Nu volg ik een studie filosofie in Tilburg. Speciaal onderwijs is vaak ver weg waardoor je minder tijd hebt voor spelen met kinderen in de buurt waar je woont. Voordeel was dat ik onder schooltijd mijn therapie kon volgen.”

Conny den Heijer: *“Mijn kind heeft vooral problemen ondervonden toen hij naar het middelbaar onderwijs ging. Wanneer hij niet naar het speciaal lageronderwijs had gekund was het mogelijk nog problematischer geweest.”*

Sport en cultuur inclusief

Amber Bindels: *“Wij Staan Op! is opgericht door tien jongeren met een beperking. Bij de Albert Heijn kon je indertijd sparen voor kaartjes voor musicals. In het gebouw waar de voorstelling was waren slechts vier plekken voor mensen met een rolstoel en die waren voor het hele jaar volgeboekt. Je kunt ook vaak nooit naast de mensen zitten met wie je mee uit bent. Alles in het leven kost moeite, maar iets spontaans ondernemen zit er niet in. Ieder uitstapje vergt voorbereiding.”*

Hans Poortvliet: *“Ik ben voorzitter van F.C. Dauwendaele. Wij waren een prominente club binnen het G-voetbal. We zijn er mee moeten stoppen omdat er onvoldoende wedstrijden te organiseren waren. NOC*NSF wilde niet meehelpen aan het mogelijk maken van spelen van competitie in Noord-Brabant. Coert en Stefan de Munck zijn nog steeds bij de club betrokken en draaien bardiensten, helpen met het onderhoud van de velden, enzovoorts. Uitkeringsinstanties keuren hun vrijwilligerswerk spijtig genoeg niet goed. Beweeg nu toch eens wat meer mee!”*

“Beperking? Bij ons draaien ze bardienst”

Joost Hopmans: *“Ik werk voor Sport Zeeland. Gaat het goed met de gehandicaptensport? Ja, er zijn dit jaar zelfs 256 sportactiviteiten voor mensen met een beperking en de gehandicaptenclubs zijn geïntegreerd in reguliere sportverenigingen. Ik had ook nee kunnen antwoorden, want er is weinig media-aandacht en rolstoelhockey en -basketbal kunnen niet overal beoefend worden. Door mensen bijvoorbeeld tijdens een revalidatie kennis te laten maken met sport proberen we hen enthousiast te maken later te blijven sporten.”*

Nicole Pauw: *“Als medewerker bewegingszorg werk ik bij Tragel. Bij de reguliere sportclub waren badmintonners met een beperking niet bepaald welkom.”*

Hans Poortvliet: *“Denk in mogelijkheden en niet in beperkingen.”*

Amber Bindels: *“Succesvolle sporters met een beperking redden het wel, maar minder assertieve mensen komen er niet. Er is meer nodig dan alleen maar zeggen dat mensen iets mogen. Ze hebben vaak hulp nodig.”*

Peter Brakman: *“Toen het G-team een kampioenswedstrijd speelde gingen de supporters van het eerste elftal ook mee. Leer de mensen omgaan met mensen met een beperking. Benut de kracht van de samenleving. Voorkom uitsluitingmechanismen.”*

“Voorkom uitsluitingmechanismen”

Willy Witt: *“Integratie moet vanzelfsprekend zijn en zou in de subsidieverstrekking een rol moeten spelen.”*

Ary de Ligt: *“Bij een bedrijfsvoetbalvereniging speelden doven gewoon mee met de horenden. De doven organiseren overigens zelf veel sportevenementen.”*

Amanda van Hertum: *“Er zijn ook mensen met een niet zichtbare handicap. Bij de sportclub waar ik lid van ben gaat de trainer heel goed om met bijvoorbeeld mensen die autistisch zijn.”*

Joost Hopmans: *“Ga je als sportclub voor prestatie of voor teamgevoel?”*

Robin de Groot: *“Heeft het Fonds Gehandicaptensport het G-team van F.C. Dauwendaele niet kunnen helpen?”*

Mirjam Braspenning: *“Waarom moet ik vooraf aangeven dat ik een verstandelijke beperking heb wanneer ik wil gaan sporten?”*

Petra Holleman: *“Wij willen graag een bijeenkomst organiseren over mensen met een beperking die vrijwilligerswerk willen gaan doen. Het vrijwilligerspunt in Goes bij Maatschappelijk Werk en Welzijn Oosterschelderegio (SMWO) zag er namelijk geen brood in.”*

Hans Poortvliet: *“Mensen met een beperking gewoon vrijwilligerswerk laten doen. Ze doen het bij onze sportvereniging al jaren en het gaat al jaren goed.”*

Bob van Schuylenburch: *“Theatergroep Duinart speelt altijd mooie voorstellingen en ook met andere ‘gewone’ theatergezelschappen.”*

Reacties politici

Terneuzens CDA-raadslid Jos van Ginneken: *“De oproep van Mirjam Braspenning sprak mij het meest aan. Het mag niets uitmaken of je een beperking hebt. Het moet niet afhangen van mensen van goede wil en pilots. Maak serieus werk van het VN-verdrag voor mensen met een beperking.”*

PvdA-Statenlid Ralph van Hertum: *“De oproep om meer maatwerk te leveren in het onderwijs spreekt mij aan. Het is inderdaad opmerkelijk dat mensen die juist meer aandacht nodig hebben die niet krijgen. Bundel de krachten van mensen met een beperking.”*

SGP-gedeputeerde Harry van der Maas: *“Ik sluit mij aan bij de vorige sprekers. Er is nog veel werk te verzetten om tot een inclusieve samenleving te komen. Iedereen moet zich veilig en geaccepteerd voelen. De overheid verleent concessies voor het openbaar vervoer. We zouden via subsidie en concessieverlening*

kunnen realiseren dat de doelgroepen beter aan het woord moeten komen. Burgerparticipatie is van belang en dat kan de provincie stimuleren. Het toegankelijk maken van de bushaltes is de eerste actie die we oppakken. Het implementatieplan van Staatsecretaris Martin van Rijn (PvdA) voor het VN-verdrag voor mensen met een beperking moet bovenop de stapel stukken van de informateur liggen.”

“Implementatieplan verdrag bovenop leggen”

Terneuzense PvdA-wethouder Cees Liefing: *“Er zijn door de decentralisaties grote zaken op ons gemeentelijke bord gekomen. De gemeenten kunnen nog niet altijd het maatwerk leveren wat gevraagd wordt. De obstakels, letterlijk en figuurlijk, wegwerken gaat veel tijd kosten. Er komt in Terneuzen de app ‘Ongehinderd’.”*

Rondvraag

Fin de Paauw: *“Zijn er nog mensen met oplossingen voor de aangekaarte problemen?”*

Nicole Pauw: *“Mensen die nu geen werk hebben kunnen wellicht helpen als OV-maatje?”*

Robin de Groot: *“Maak het vervoer per reguliere bus voor rolstoelgebruikers veiliger en prettiger. Achterstevoren reizen is niet prettig, want bochten zie je niet aankomen.”*

Willi van Hurck:
“De sluiting van de sociale werkplaatsen vind ik een grote fout.”

Mirjam Braspenning:
“Mensen met een beperking kunnen elkaar ook helpen.”

Amber Bindels: *“Een cursus voor buschauffeurs hoe om te gaan met rolstoelgebruikers strekt tot de aanbeveling.”*

Alex de Vos: *“Willen de politici de toezegging doen om Zeeland toegankelijker te maken voor mensen met een beperking?”*

De vier aanwezige politici zeggen dit toe. Henk Leunk bedankt namens de redactie van *Zelandus* iedereen voor zijn / haar komst en inbreng.